

**Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет будівництва та транспорту
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань**

**Робоча програма (силабус)
ОК23 Навчальна практика
(обмірна, художньо-ознайомлювальна)**

Реалізується в межах освітньої програми *Архітектура та містобудування*
за спеціальністю **191 «Архітектура та містобудування»**
на першому рівні вищої освіти

Суми - 2024

Розробник:

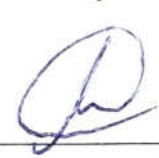
Олександр ЧЕРЕДНИЧЕНКО, доцент, Народний художник
України
Сергій БОРОДАЙ, старший викладач

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри архітектури та інженерних вишукувань	протокол від <u>07.06.2024</u> № <u>14</u>
	Завідувач кафедри Дмитро БОРОДАЙ

Погоджено:

Гарант освітньої програми Дмитро БОРОДАЙ

Декан факультету, де
реалізується освітня програма

Олександр СОЛАРЬОВ

Рецензія на робочу програму надана

Андрух С.А.
Бородай А.С.

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Надія Бородай

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.07 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва практики	ОК23. Навчальна практика (обмірна, художньо-ознайомлювальна)			
2.	Факультет/кафедра	Факультет будівництва та транспорту / кафедра архітектури та інженерних вишукувань			
3.	Статус ОК	Обов'язковий компонент			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Архітектура та містобудування / 191 «Архітектура та містобудування»			
5.	Рівень НРК	6 рівень			
6.	Семестр та тривалість практики	Денна: Обмірна: 2 семестр, тривалість – 3 тижні Художньо-ознайомлювальна: 4 семестр, тривалість – 3 тижні			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	6 кредитів ЄКТС			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) Денна			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	2 семестр		36		54
	4 семестр		36		54
9.	Мова навчання	Українська			
10.	Керівник /Координатор освітнього компонента	Бородай С.П., ст. викладач, Чередниченко О.М., доцент, Народний художник України			
10.1	Контактна інформація	Бородай С.П., <boroday1@gmail.com>, Чередниченко О.М., <oleksandr.cherednichenko21@snau.edu.ua>			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Навчальна практика є однією з базових складових навчального процесу підготовки бакалаврів за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування». Вона сприяє закріпленню і поглибленню теоретичних знань студентів, отриманих під час аудиторного та самостійного навчання, вмінню їх використовувати практично при виконанні певних стадій та етапів архітектурно-проектної діяльності. Навчальна практика студентів є важливим компонентом навчання та проводиться після засвоєння програми теоретичних і практичних курсів; складається з 2 частин: обмірної практики після 2 навчального семестру і художньо-ознайомчої на початку 4 семестру. Навчальна практика (обмірна та художньо-			

		ознайомлювальна) проводиться, здебільшого на об'єктах, що є пам'ятками архітектури, або є цікавими з точки зору архітектурно-планувальних рішень. Під час практики студенти виконують завдання, що відповідають вимогам щодо підготовки бакалаврів. Обмірні кроки та креслення, виконані студентами під час обмірної практики часто використовуються у навчальному та реальному проектуванні.
12.	Мета освітнього компонента	Полягає у формуванні у студентів професійних компетентностей, необхідних для виконання натурних обмірів архітектурних об'єктів, аналізу їх просторово-планувальної, конструктивної та художньої структури, а також для підготовки вихідних даних у процесі архітектурного проектування, реконструкції та реставрації будівель і споруд; Полягає у розвитку у студентів професійного художнього бачення, вміння сприймати та аналізувати архітектурні об'єкти в реальному просторі, а також у формуванні навичок графічної та живописної передачі форми, пропорцій, освітлення об'єктів архітектурно-містобудівного середовища.
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими компонентами ОП	Освітній компонент базується на знаннях з основних обов'язкових освітніх компонентів, передбачених освітньо-професійною програмою освітнього ступеня «Бакалавр»: «Архітектурне проектування», «Рисунок, живопис, скульптура», «Нарисна геометрія», «Архітектурна та об'ємно-просторова композиція».
13.1	Матеріально-технічне забезпечення реалізації ОК	Вимоги до бази практики: базами практики можуть бути навчальні кабінети, лабораторії, навчально-практичні центри, що відповідають спеціальності «Архітектура та містобудування», мають робочі місця для практикантів, дають можливості користуватися бібліотекою, лабораторіями, технічною, нормативною та іншою документацією, потрібною для виконання програми практики, сучасним спеціалізованим комп'ютерним програмним забезпеченням, надають інформаційне забезпечення практикантів щодо новітніх технологій, що використовуються в галузі.
14.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. У випадку, якщо здобувач здає роботу іншого здобувача як свою власну, така робота анулюється і виконується повторно. У випадку списування – повторне складання відповідного завдання.

		У випадку використання текстових запозичень без належного цитування (академічний плагіат) - робота анулюється.
15	Посилання на курс у системі Moodle	
16	Ключові слова	Архітектурне проектування, проєкт, обмірні креслення, кроки, лінійка, рулетка, архітектурний рисунок, пам'ятка архітектури, ескіз

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в профілі ОП)					Як оцінюється ДРН
	ПРН 03	ПРН 04	ПРН 10	ПРН 11	ПРН19	
I. Обмірна практика						
ДРН 1. Розуміти методику проведення обмірів архітектурних об'єктів за допомогою різних інструментів.	+	+				Складання звіту з проходження навчальної практики, захист практики
ДРН 2. Вміти складати обмірні кроки основних архітектурних креслень – планів, фасадів, розрізів на об'єкті.		+	+			Складання звіту з проходження навчальної практики, захист практики
ДРН 3. Вміти складати обмірні кроки архітектурних деталей, елементів декору на об'єкті.		+	+			Складання звіту з проходження навчальної практики, захист практики
ДРН 4. За матеріалами обмірних кроків уміти виконувати обмірні креслення для проектів реконструкції та реставрації. Вміти захищати звіт		+	+		+	Складання звіту з проходження навчальної практики, захист практики
II. Художньо- ознайомлювальна практика						
ДРН 5. Виконувати короточасні	+	+	+	+		Індивідуальні творчі

рисунки нескладних мотивів та об'єктів пейзажу при різному освітленні.						завдання
ДРН 6. Виконувати з натури довготривалі рисунки складних за змістом архітектурних об'єктів у різних умовах світлового середовища.	+	+	+	+		Індивідуальні творчі завдання
ДРН 7. Виконувати зображення характерних архітектурних деталей засобами художньої графіки.	+	+	+	+		Індивідуальні творчі завдання
ДРН 8. Виконувати рисунки міського пейзажу засобами графіки і живопису.	+	+	+	+		Індивідуальні творчі завдання

3. ЗМІСТ (ПРОГРАМА) НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота денна			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.	Прак-тика	
Обмірна практика					
Тема 1. <i>Загальні відомості про обмірну Практику.</i> - Ознайомлення з задачами обмірної практики; - Загальні дані про об'єкт обмірів; - Інструменти та приладдя для обмірних робіт. Технології обмірів архітектурних об'єктів; - Інструктаж з техніки безпеки при проведенні обмірів.	-	6	-	8	1, 2, 3, 4, 5, 11, 14
Тема 2. <i>Натурні обмірні роботи. Складення кроків планів будівлі.</i> - Фотофіксація загальних виглядів; - Обміри і виконання кроків планів поверхів за допомогою рулетки звичайної та лазерної; - Вимірювання і фіксація горизонтальних кутів за допомогою теодоліта; - Обміри і виконання кроків фрагментів планів;	-	6	-	8	3, 4, 5, 11, 14

¹Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

Тема 3. <i>Натурні обмірні роботи. Складення кроків фасадів і розрізів будівлі.</i> - Виконання схем фасадів та розрізів архітектурного об'єкта; - Вимірювання доступних висотних відміток за допомогою рулетки та вудки; - Вимірювання та розрахунок за тангенсом вертикального кута важкодоступних висотних відміток за допомогою рулетки та теодоліта.	-	6	-	8	3, 4, 5, 11, 14
Тема 4. <i>Натурні обмірні роботи. Складення кроків архітектурних деталей, фрагментів, вузлів.</i> - Фотофіксація архітектурних деталей, фрагментів фасадів; - Виконання зарисовок деталей фасадів та розрізів архітектурного об'єкта; - Обміри і виконання кроків архітектурних деталей, фрагментів фасадів.	-	6	-	8	3, 4, 5, 11, 14
Тема 5. <i>Камеральні роботи. Розробка обмірних креслень ланками.</i> - Правила розробки архітектурно-будівельних креслень; - Виконання обмірних креслень згідно розподілу між студентами в ланці; - Перевірка обмірних креслень, розмноження та комплектація матеріалів звіту.	-	6	-	12	3, 4, 5, 11, 14
Тема 6. <i>Здача та захист звіту про навчальну обмірну практику.</i> - Перевірка керівником практики матеріалів звітів; - Захист звітів; - Підсумкове оцінювання.	-	6	-	10	3, 4, 5, 11, 14
Всього		36		54	
Художньо-ознайомлювальна практика					
Тема 1. <i>Загальні відомості по практиці</i> - Інструктаж з техніки безпеки. - Вступна бесіда. - Графічна зарисовка фрагменту архітектури.	-	2	-	4	1, 2, 7-13,15-23
Тема 2. <i>Графічна зарисовка архітектурного об'єкту.</i> - Передача стану освітленості, просторовості складових частин архітектури.	-	2	-	4	7-13,15-23
Тема 3. <i>Детальний рисунок архітектурного об'єкту.</i> - Рисунок архітектурного об'єкту з урахуванням стильових та характерних особливостей.	-	4	-	4	7-13,15-23
Тема 4. <i>Рисунок архітектурного об'єкту</i>	-	2	-	4	7-13,15-23

у середовищі зі стафажем. - Люди, автомобілі, малі архітектурні форми.					
Тема 5. Рисунок інтер'єру архітектурного об'єкту - Передача призначення інтер'єру, перспективи, освітлення і тонального вирішення	-	2	-	4	7-13,15-23
Тема 6. Рисунок групи дерев, кущів (хвойних та листяних порід). - Передача характерних особливостей форми дерев і вирішення тонального відношення.	-	2	-	4	6, 9, 10, 15
Тема 7. Рисунок міської вулиці. - Перспектива. - Намалювати архітектурні об'єкти з по законам перспективи з передачею основних деталей і оточуючого середовища.	-	4	-	4	7-13,15-23
Тема 8. Рисунок архітектурного об'єкту у навколишньому середовищі. - Співставлення масштабу пропорцій з характером освітлення.		4		4	7-13,15-23
Тема 9. Рисунок міського фрагменту частини вулиці. - Зображення архітектурного об'єкту у архітектурному середовищі, конструктивна побудова форми, передача стильових ознак, масштабу споруд, характер освітлення.		2		4	7-13,15-23
Тема 10. Рисунок сакральної споруди (церква, дзвіниця). - Відобразити функціональне і образне призначення об'єкту, передати перспективу та тональне відношення. - Співставлення масштабу, пропорцій.		4		6	7-13,15-23
Тема 11. Живописний етюд панорами (площі вулиці, архітектурного об'єкту). - Панорамне зображення. - Показати залежність планування масиву від ландшафту		4		6	7-13,15-23
Тема 12. Етюд архітектурного ансамблю. - Багатопланове зображення архітектурного комплексу з оточуючим середовищем. Кольорові та тональні відношення, колорит, характер загального освітлення, повітряна перспективу. - Захист звітів		4		6	7-13,15-23
Всього ознайомча практика	-	36	-	54	
Всього	-	72	-	108	

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЦІ

ДРН	Методи навчання (якими видами практичної діяльності має займатися студент під час проходження практики)	Кількість годин
Обмірна практика		
ДРН 1. Розуміти методику проведення обмірів архітектурних об'єктів за допомогою різних інструментів.	<i>Словесні методи</i> – пов'язані з поясненням основних методів та прийомів проведення обмірів архітектурних об'єктів. <i>Демонстраційні методи</i> – пов'язані із наочною демонстрацією роботи за допомогою обмірних інструментів та приладів. <i>Практичні методи</i> – виконання заходів по підготовці інструментів та приладдя для проведення обмірних робіт на об'єкті.	18
ДРН 2. Вміти складати обмірні кроки основних архітектурних креслень – планів, фасадів, розрізів на об'єкті.	<i>Словесні методи</i> – пов'язані з поясненням основних методів та прийомів проведення обмірів архітектурних об'єктів на місці. <i>Дедуктивні методи</i> – пов'язані з умінням аналізувати об'ємно-просторову та конструктивну побудову об'єкта архітектури. <i>Практичні методи</i> – проведення обмірних робіт, складання кроків основних архітектурних креслень на місці з дотриманням правил їх виконання.	24
ДРН 3. Вміти складати обмірні кроки архітектурних деталей, елементів декору на об'єкті.	<i>Дедуктивні методи</i> – пов'язані з умінням аналізувати композиційну та формоутворюючу побудову архітектурних деталей об'єкта архітектури. <i>Практичні методи</i> – проведення обмірних робіт, складання кроків архітектурних креслень архітектурних деталей та елементів декору.	24
ДРН 4. За матеріалами обмірних кроків уміти виконувати обмірні креслення для проектів реконструкції та реставрації. Вміти захищати звіт	<i>Комплексний метод архітектурного проектування</i> - пов'язаний з виконанням архітектурних обмірних креслень у проекційному зв'язку та з урахуванням вимог державних стандартів і будівельних норм. <i>Дедуктивні методи</i> – пов'язані з аналізом стилістичних та конструктивних особливостей архітектурного об'єкта для виконання архітектурних обмірних креслень. <i>Практичні методи</i> – виконання архітектурних обмірних креслень у відповідності до вимог державних стандартів і будівельних норм.	24

Художньо-ознайомлювальна практика		
ДРН 5. Виконувати короткочасні рисунки нескладних мотивів та об'єктів пейзажу при різному освітленні.	<i>Словесні методи</i> – пов'язані з поясненням основних правил виконання швидких замальовок архітектурних та природних об'єктів у спрощеній графіці. <i>Демонстраційні методи</i> – пов'язані із наочною демонстрацією виконання ескізного малюнка. <i>Практичні методи</i> – замальовки простих архітектурних форм та елементів природного оточення у клаузурній техніці за короткі відрізки часу.	18
ДРН 6. Виконувати з натури довготривалі рисунки складних за змістом архітектурних об'єктів у різних умовах світло-повітряного середовища.	<i>Словесні методи</i> – пов'язані з поясненням основних правил виконання конструктивного рисунка архітектурного об'єкту за законами лінійної та повітряної перспективи. <i>Дедуктивні методи</i> – пов'язані з умінням аналізувати структурну побудову об'єкту архітектури. <i>Практичні методи</i> – виконання архітектурного рисунка на пленері з дотримання правил перспективи та світло-тіньового моделювання з виявленням об'ємно-просторової побудови об'єкта архітектури.	24
ДРН 7. Виконувати зображення характерних архі-тектурних деталей засобами художньої графіки.	<i>Словесні методи</i> – пов'язані з поясненням основних прийомів художнього зображення стилістичних архітектурних форм. <i>Практичні методи</i> – виконання архітектурного рисунка елементів та деталей архітектурного об'єкту з виявленням об'єму та форми засобами світло-тіньового моделювання.	24
ДРН 8. Виконувати рисунки міського пейзажу засобами графіки і живопису.	<i>Словесні методи</i> – пов'язані з поясненням основних правил виконання перспективного рисунка міського середовищ за законами лінійної та повітряної перспективи. <i>Практичні методи</i> – виконання перспективного архітектурного рисунка фрагменту міської забудови на пленері з дотримання правил перспективи та світло-тіньового моделювання з виявленням об'ємно-просторової побудови об'єктів архітектури.	24

5. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.2. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено:

2-й семестр

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Обмірна практика			
1	Правила техніки безпеки та охорони праці;	5 балів / 5%	1-й день практики
2	Правила виконання обмірів, кроків, користування інстру-ментами та приладами;	10 балів / 10%	1-й день практики
3	Обмірні кроки на об'єкті	30 балів / 30%	По закінченню виконання обмірів на об'єкті
4	Обмірні креслення, звіт з обмірної практики.	30 балів / 30%	По закінченню виконання обмірів на об'єкті
5	Захист звіту з навчальної обмірної практики	25 балів/ 25 %	Останній день практики
	Всього:	100 балів/100%	

4-й семестр

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Ознайомча практика			
1	Графічна зарисовка фрагменту архітектури.	5 балів / 5 %	1-й день практики
2	Індивідуальні творчі роботи (10 завдань)	70 балів (7 балів x10 завдань) / 70%	По закінченню виконання індивідуальних завдань
3	Захист звіту з практики у вигляді представлення альбому індивідуальних творчих робіт	25 балів / 25 %	Останній день практики
	Всього:	100балів/100%	

5.2.3. Критерії оцінювання:

2-й семестр

Обмірна практика				
Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Правила техніки безпеки та охорони праці	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Правила техніки безпеки та охорони праці	Правила техніки безпеки та охорони праці в основному засвоєні студентом на достатньому	Правила техніки безпеки та охорони праці засвоєні студентом добре	Правила техніки безпеки та охорони праці засвоєні студентом повністю

	студентом не засвоєні	рівні		
Правила виконання обмірів, кроків, користування інструментами та приладами;	<4 балів Знання правил виконання обмірів, кроків, користування інструментами та приладами є недостатніми	4-6,5 балів Знання правил виконання обмірів, кроків, користування інструментами та приладами є достатніми	7-8 балів Знання правил виконання обмірів, кроків, користування інструментами та приладами є повними з незначними похибками	9-10 балів Знання правил виконання обмірів, кроків, користування інструментами та приладами є повними і глибокими
Обмірні кроки на об'єкті	≤15 балів Обмірні роботи виконувались в неповному обсязі, не за планом, кроки неякісні, неінформативні	15,5-18,5 балів Обмірні роботи виконувались вчасно, згідно плану з невисокою точністю у повному обсязі, кроки не зовсім інформативні	19-26 балів Обмірні роботи виконувались вчасно, згідно плану з достатньою точністю у повному обсязі, кроки інформативні	27-30 балів Обмірні роботи виконувались вчасно, згідно плану з високою точністю, у повному обсязі, кроки якісні, інформація повна
Обмірні креслення, звіт з обмірної практики.	≤15 балів Обмірні креслення виконані в неповному обсязі, не на належному рівні, не відповідають вимогам норм. Звіт неповний	15,5-18,5 балів Обмірні креслення виконані у повному обсязі, на достатньому рівні, частково відповідають вимогам норм. Звіт зкомплектований у відповідності до завдання.	19-26 балів Обмірні креслення виконані у повному обсязі, на належному рівні, в основному відповідають вимогам норм. Звіт зкомплектований у відповідності до завдання.	27-30 балів Обмірні креслення виконані у повному обсязі, на високому рівні, повністю відповідають вимогам норм. Звіт зкомплектований у відповідності до завдання.
Захист звіту з навчальної обмірної практики	≤15 балів В процесі захисту студент не орієнтується в тематиці завдань практики	15-17 балів Захист практики відбувається на достатньому рівні з суттєвими зауваженнями	18-22 бали Захист практики відбувається на належному рівні з незначними помилками	23-25 балів Захист практики відбувається на високому рівні
Всього	<60 балів	60-74 бали	75-89 балів	90-100 балів

4-й семестр

<i>Ознайомча практика</i>				
<i>Компонент</i>	<i>Незадовільно</i>	<i>Задовільно</i>	<i>Добре</i>	<i>Відмінно</i>
Графічна зарисовка фрагменту архітектури.	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Графічна зарисовка фрагменту архітектури виконана на дуже низькому рівні	Графічна зарисовка фрагменту архітектури в цілому відповідає завданню, але має суттєві помилки	Графічна зарисовка фрагменту архітектури в цілому виконана на достатньому рівні, але має деякі неточності	Графічна зарисовка фрагменту архітектури виконана на високому рівні
Індивідуальні творчі роботи (10 завдань)	≤4 балів	4-5 балів	5-6 балів	7 балів
	Індивідуальна творча робота виконана на дуже низькому рівні, об'ємно-просторова форма не виявлена	Індивідуальна творча робота виконана на достатньому рівні, об'ємно-просторова форма виявлена не виразно, в роботі є суттєві помилки	Індивідуальна творча робота виконана на достатньому рівні, об'ємно-просторова форма в цілому виявлена, рівень графічної подачі достатній, є незначні неточності	Індивідуальна творча робота виконана на високому рівні, чітко виявлено об'ємно-просторову форму, рівень графічної подачі високий
Захист звіту з практики у вигляді представлення альбому індивідуальних творчих робіт	≤15 балів	15-17 балів	18-22 бали	23-25 балів
	В процесі захисту студент не орієнтується в тематиці завдань практики,	Захист практики відбувається на достатньому рівні з суттєвими зауваженнями	Захист практики відбувається на належному рівні з незначними помилками	Захист практики відбувається на високому рівні
Всього	<60 балів	60-74 бали	75-89 балів	90-100 балів

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотний зв'язок від викладача (керівника практики) в процесі проходження навчальної обмірної практики	Кожен день
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача (керівника практики) в процесі виконання індивідуальних творчих робіт в процесі проходження художньо-ознайомлювальної практики	Кожен день

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» в галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» кваліфікація: бакалавра архітектури, Суми, 2024 р.
2. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 19 «Архітектура та будівництво», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування», затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2020 р. № 808, Київ, 2020 р.
3. Будівельне креслення: навчально-методичний посібник та завдання до виконання графічної і самостійної роботи для студентів усіх форм навчання з курсу «Інженерна графіка» для студентів напряму «Будівництво» / Укладачі: А. І. Пік, В. І. Ковбашин. — Т.: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2014. — 68 с.
4. Система проєктної документації для будівництва. Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень: ДСТУ 9243.7:2023 [Чинний від 01.04.2024]. - Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2023,- 45 с. - (Національні стандарти України).
5. ДСТУ Б А.2.4-4:2009. ДСТУ Б А.2.4-4:2009 Основні вимоги до проєктної та робочої документації. Мінрегіонбуд України. К.: 2009. – 69с.
6. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: теорія, практика. Чернівці: Книги – XXI, 2008. 168 с.
7. Дида І.А. Екологічні основи традиційної української архітектури. Львів: Львівська політехніка, 2009. 332 с.
8. Юлія Ідак, Тетяна Клименюк, Олег Лясковський: Основи об'ємно-просторової композиції. - Львів «Львівська політехніка» 2020 - 212с.
9. Все про малювання. Понад 200 технік, уроків і порад для художників-початківців / пер. с англ. В. Ракуленко. КМ-БУКС, 2021. - 240с.
10. Марк Кістлер: Ви зможете малювати за 30 днів / пер. с англ. Марія Коваленко. Моноліт-Bizz, 2021 - 300с.
11. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник - Львів: «Львівська політехніка», 2018 - 297с.
12. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Геометричні аспекти художнього формотворення.- Київ.: Каравела, 2017 - 304 с.
13. Шаповал Н.Г. Основи архітектурного формоутворення. - Київ: Основа 2008 - 448 с.

7.2. Методичне забезпечення

14. Бородай С.П. Методичні вказівки до проходження навчальної обмірної практики для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». - Суми: СНАУ, 2021 – 24 с.

15. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Зарисовки архітектурних мотивів. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Для студентів 1 курсу денної форми навчання, спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» / Суми, 2023 рік – 21 с.

16. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Виконання рисунку. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Для студентів 1 курсу денної форми навчання, спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» / Суми, 2023 рік - 25с.

17. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання практичних робіт. Для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 34 с.

18. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 25 с.

19. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання практичних робіт. Для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 27 с.

20. Чередниченко О.М. Рисунок, живопис, скульптура. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи. Для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 191 Архітектура та містобудування / Суми, 2024 рік, 15 с.

7.3. Додаткові джерела:

21. Бородай С.П., Височин І.А., Бородай Д.С., Чередниченко О.М., Бородай А.С., Бородай Я.О. Реконструкція пам'яток архітектури національного значення під об'єкти соціального захисту на прикладі палацу Ліщинських у Сумській області. Науковий вісник будівництва, ХНУБА 2021. - т. 106, №4, С. 30-39.

22. Олександр Чередниченко. Живопис: альбом / Миколаїв : Ч 46 Видавець Шамрай П. М., 2016. — 116 с. : з іл. І5ВІ 978-617-680-041-5.

23. Чередниченко Олександр Миколайович Сонячна країна: монографія. - Суми : Сумський національний аграрний університет, 2022. - 74 с.